

Ба Шӯрои диссертационии
6D.KOA-079-и назди Институди
фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба
номи А.Баҳоваддинови Академияи
миллии илмҳои Тоҷикистон, (734025,
ш.Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 33)

ТАҚРИЗ

**ба автореферати диссертатсияи Қурбонова Руқия дар мавзуи «Ташаккули
институди Пешвои миллат дар системаи идоракунии давлатии Ҷумҳурии
Тоҷикистон», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯи
ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ пешниҳод
шудааст.**

Диссертатсияи Қурбонова Руқия Атоевна дар мавзуи «Ташаккули
институди Пешвои миллат дар системаи идоракунии давлатии Ҷумҳурии
Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯи
ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ аз муқаддима,
2 боб, 6 зербоб, хулоса, рӯйхати адабиёти истифодашуда ва пешниҳодҳои
муаллиф иборат мебошад.

Дар ибтидои солҳои 90-уми асри гузашта, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон
истиқлолиятро ба даст овард, масъалаҳои зиёди давлатдорӣ милли барои
Тоҷикистони соҳибистиқлол рӯи кор омад, ки ҳаллу фасли онҳо зарурӣ буд.
Дар баробари бунёди давлатдорӣ навини милли ҷанги таҳмилии шахрвандӣ
дар кишвар ба вуҷуд омад. Руҳи нотавониву ноумедӣ аҳли ҷомеа ро фаро
гирифта, қатлу ғорат, гиряву нолаи ятимон ва модарони аламзада идома
меёфт. Сохторҳои қудратии давлат фалаҷ гардида, қашшоқиву гуруснагӣ
минтақаҳои ҷангзадаро фаро гирифта буд, вале дар баробари ин дар дохил ва
хориҷи кишвар нафароне буданд, ки барояшон якпорчагии кишвар азиз буд,
кӯшиш мекарданд, Иҷлосияи навбатии Шӯрои олиро баргузор намоянд.
Ниҳоят 16-уми ноябри соли 1992 дар қасри “Арбоб”-и шаҳри Хучанд,
Иҷлосияи 16-уми Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон даъват карда мешавад.
Сабакҳои таърихи минбаъдаи Тоҷикистон дар роҳи ба эътидол овардани
кишвар, раванди ба вуҷудой, инкишоф ва мустаҳкам гардидани низомии сиёсии
демократӣ дар Тоҷикистон собит месозад, ки дар воқеъ намояндагони
мардумии Тоҷикистон дар он рӯзҳои вазнин бо мақсади тинҷию оромии
кишвар кори бузургеро анҷом доданд, ки дар интиҳоби раиси Шӯрои Олии
Ҷумҳурии Тоҷикистон хато накарданд ва чунин шахсияти бузурги
Тоҷикистонро ба майдони сиёсат ва давлати Тоҷикистон оварданд, ки
минбаъд комёбиҳои ҳаёти сиёсӣ иқтисодӣ, иҷтимоиву фарҳангии мамлакат
бо номи ӯ саҳт алоқаманд аст. Дар нахустин барномаи худ дар Иҷлосияи 16-
уми Шӯрои Олӣ ба ҳайси раиси Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ
Раҳмон даъват ба амал овард ва ҷонибҳои дар сангарҳои даргир истодаи
кишварро ба сулҳу оштии даъват намуда, қайд карда буд: “Биед кинаву

адовати байниҷидигарии хешро ба як тараф монем, бародарвор бо ҳамдигар даст диҳем ва бо меҳнати софдилонаву бунёдкоронаи худ Ватани азизи хешро аз хатари ҳалокату порашавӣ наҷот бахшем ва онро ба давлати тараққикардаи соҳибистиқлол табдил диҳем”. Ҳамзамон ӯ таъкид карда буд, ки: “Ман бо хоҳири таъмини сулҳу озоиш ва баргардонидани гурезаҳо ба Ватан ҷони худро дарёғ намедорам”. Чунин қарарномаи ҷаҳрамонии ин шахсияти бузург ва абармарди дунёи сиёсат буд, ки ӯро ҳамчун сарвари оқилу тавоно на танҳо дар дохили кишвар, балки дар сатҳи ҷаҳонӣ низ пазируфтаанд. Ин аст, ки 9 декабри соли 2015 бо ҷонибдорӣ мардуми кишвар ва парлумон санади махсус – «Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат» қабул гардида, тибқи он Эмомалӣ Раҳмон Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат эълон карда шуд. Муҳтавои асосии диссертатсияи мазкур низ дар бораи шахсияти бузурги ин абармард матраҳ карда шудааст.

Дар автореферати мазкур, ки аз матни диссертатсия баромадааст, равади ташаккули ниҳоди Пешвои миллат дар системаи сиёсии идоракунии давлат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳқиқ карда шудааст. Дар таҷрибаи қорҳои таҳқиқотии ватанӣ рисолаи мазкур яке аз аввалин диссертатсияҳои мебошад, ки ба омӯзиш ва таҳлили бевоситаи масъалаҳои назариявӣ амалии пешвоӣ миллӣ, хусусиятҳои зоҳиршавӣ, таҳлили заминаҳои иҷтимоӣ ва сиёсии ташаккули ниҳоди Пешвои миллат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, бахшида шудааст.

1. Ба назари диссертант падидаи пешвоӣ миллӣ ба равади рушди давлат ва таҳкими суботи сиёсӣ таъсири назаррас дорад. Доштани на як ё ду зарфият ва ҷиҳатҳои нодири сарварӣ, балки маҷмуи сифатҳои барои идораи ҳар як давлат дар шароити ғуллазоди байналмиллалӣ ва равадҳои муносири ҷаҳонӣ лозиманд, аз ҷумла дурандешӣ, донишу саводнокии баланд, ҷасорат, саҳтгирӣ, ватандӯстӣ, худбодарӣ, адолатпарварӣ, ростқавлӣ, иродаи баланд, дипломатия, истодагарӣ, касбият, қобилияти идоракунӣ, малакаи ташкилӣ ва ғ. Ин ҷиҳат пешвоӣ миллиро аз як падидаи устуравии душвордарк ба шахсияти воқеии қобили дарку таҳлил табдил дода, муносибати оқилонаи илмию амалиро нисбат ба фаъолияти пешвоӣ миллӣ эҷод месозад.

Муваффақияти қори илмии мазкур нисбат ба норасоҳои он бештар ба ҷашм мерасад. Дастёбии муаллиф ба ин муваффақиятҳо пеш аз ҳама ба соҳтор ва ҷаҳорҷубаи мантиқию илмӣ ва интиҳоби муносиби номи мавзӯи он мебошад, ки дар ин сатҳ иҷро намудани он на ба ҳар муҳаққиқ муяссар мегардад.

Мазмуну муҳтавои қори илмӣ ва тартиби илмию мантиқии автореферати диссертатсия дар соҳтор ва тавсифи умумии он инъикоси худро пайдо кардааст, ки аз мавридҳои зерин иборат мебошанд:

Боби I. Асосҳои назариявӣ ва методологии таҳқиқи заминаҳои ташаккули ниҳоди Пешвои миллат дар низоми идоракунии ҳаёти ҷамъиятӣ

Зербоби якуми боби аввал: Моҳияти мафҳуми «Пешвои миллат» ва таносуби он бо мафҳумҳои дигари ифодакунандаи роҳбарии сиёсӣ номгузори шудааст.

Зербоби дуюми боби аввал: Заминаҳои таърихӣ ва сиёсии ташаккули ниҳоди Пешвои миллат ва хусусиятҳои он аст.

Зербоби сеюми боби аввал: Инъикоси мазмуни идеяи миллий ва ниҳоди Пешвои миллат дар низоми идоракунии ҳаёти ҷамъиятӣ мебошад, ки дар боби якуми рисола бештар асосҳои назариявӣ ва методологии масъала бештар таҳқиқ гардидааст.

Боби II. Ниҳоди Пешвои миллат ҳамчун наwgонӣ дар низоми сиёсии Тоҷикистон

Зербоби якуми боби дуюм: Нақши Пешвои миллат дар таъмини суботи сиёсӣ ва ваҳдати миллий номгузорӣ шудааст.

Зербоби дуюми боби дуюм: Пешвои миллат ва татбиқи барномаҳои стратегӣ рушди мамлакат унвон гардидааст.

Зербоби сеюми боби дуюм: Саҳми Пешвои миллат дар ҳалли масъалаҳои глобалӣ буда, дар боби дуюм диссертант кӯшиш ба харҷ додааст, ки ниҳоди Пешвои миллатро дар низоми сиёсии Тоҷикистони соҳибистиқлол мавриди омӯзишу таҳлил қарор диҳад.

Аз нуктаҳои барҷастаи сохтор ва тартиби илмию мантиқии диссертатсия ба ин масъала ишора намудан мумкин аст, ки муҳаққиқ талош варзидааст, заминаҳои пайдоиш ва ташаккули мафҳуми Пешвои миллатро бо мавриди таҳлили илмӣ қарор дода, таъкид менамояд, Инчунин ишора намудан лозим аст, ки на танҳо муаллиф масъалаи мавриди таҳқиқро аз ҷонибҳои назариявӣ амалӣ таҳлил намудааст, балки онро дар равандҳои оянда ва дурнамои равобити сиёсӣ иҷтимоӣ ҳокимият ва мардуми ҳар ҷомеа низ баррасӣ намудааст.

Объекту предмети мавзуи кори имлӣ, мақсаду вазифаҳои дар пеши худ гузоштаи муаллиф, наwgонҳои илмӣ диссертатсия, нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшуда ва методологияи мантиқии таҳқиқоти илмӣ ба таври возеҳу муайян нишон дода шудаанд.

Дар хулосаи диссертатсия муҳаққиқ фикрҳои ҷолиб баён намуда, зимни баррасии натиҷаҳои илмӣ диссертатсия, тавсияҳоеро барои истифодаи амалии натиҷаҳои илмӣ рисола зикр кардааст.

Албатта дар баробари муваффақиятҳои мавҷудбуда дар раванди кори илмӣ, баъзе масъалаҳо аз назари диссертант берун мондаанд, ки тавачҷуҳи бештар ба онҳо метавонист кори илмӣ диссертатсиониро аз назари илмию амалӣ пурбортар ва амиқтар намояд. Масалан:

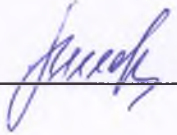
– Дар матни автореферат ва диссертатсия баъзан хатоҳои техникӣ ва имлоӣ ба назар мерасанд, ки бо каме тавачҷуҳи бештар қобили ислоҳ мебошанд.

Бояд қайд намуд, ки эродҳои мазкур азарзиши илмию амалӣ ва мантиқии диссертатсияро кам накарда, диссертатсияи Қурбонова Руқия Атоевна дар мавзӯи «Ташаккули институти Пешвои миллат дар системаи идоракунии давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» пурра ба талаботи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгу буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи

илмий номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, раёандҳо ва технологияҳои сиёсӣ мебошад.

Муқарриз:

муаллими калони кафедраи сиёсатшиносӣ
ва робита бо ҷомеаи Академияи идоракуни
давлатии назди Президенти Ҷумҳурии
Тоҷикистон, номзади илмҳои сиёсӣ

 Расулзода Рухсора

Имзои Р. Расулзодаро тасдиқ менамоям:

Сардори раёсати кадрҳо коргузорӣ ва
корҳои махсуси Академияи
идоракуни давлатии назди Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Насурдинзода А. Н.

Суроғай муқарриз:

734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 17.
Тел: (+992 - 37) 221- 62 – 25
E-mail: info@tnu.tj

02.03.2025